

IN MEMORIAM

IN MEMORIAM ACADEMICIAN VASILE ANESTIADI

La vârsta de 86 de ani a plecat din viață academicianul Vasile Anestiadi, patriarhul medicinei, savant de talie mondială, personalitate publică, promotor al valorilor culturale autohtone și internaționale.

Vasile Anestiadi(s), fiul lui Christoforos – descendent din elinii Bosforului și Athenei, s-a născut la 4 mai 1928 la Sărătenii Vechi, Orhei. Pe parcursul anilor, grație calităților native și muncii asidue, a devenit specialist în morfologie, patologie, patobiologie, angiologie, biogerontologie, a cucerit treaptă cu treaptă gradele de doctor (1955) și doctor habilitat în medicină (1963), titlul științifico-didactic de profesor universitar (1964), ulterior titlurile științifice de membru corespondent și membru titular al Academiei de Științe a Moldovei, fiind evaluat și recomandat de secțiile de profil ale Academiei de Științe din URSS în 1965 și 1972.

A absolvit cu mențiune Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (1951), doctorantura (1954) și stagiul World Health Organisation – Modern Methodology for Teachers of Medicine (1978, London).

Din 1955 își leagă destinul de Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, unde evoluează în ascensiune de la asistent (1961 – 1963) până la rector (1963 – 1986) și președinte al Consiliului rectorilor din Republica Moldova. Datorită activității organizatorice perseverente desfășurate de V. Anestiadi Institutul de Medicină, în prezent Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu”, devine una din cele mai prestigioase centre medicale moderne din fosta Uniune Sovietică.

La recomandarea celebrului savant elino-american Paris Constantinides, fondează în cadrul Academiei de Științe a Republicii Moldova Laboratorul de Patobiologie (1986), ulterior Centrul Științific de Patobiologie

și Patologie, unde a activat până la ultima minută în funcția de director. Concomitent a fost membru al Prezidiului AȘM (1990-1995), președinte al Consiliului pentru Etică în Cercetare al AȘM (2006).

Cercetările fundamentale, efectuate de savantul Vasile Anestiadi s-au încununat cu elaborarea teoriei aterosclerozei incipiente. Introducerea noțiunilor fundamentale noi, precum *Injury*, *Preatherosclerosis*, *Pathomorphosis*, *Immunoinflammation*, *Synergism*, depistarea fazelor precoce ale aterosclerozei constituie o descoperire fundamentală, de impact, o reorientare științifică de perspectivă.

Prezidiul Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse, prin hotărârea nr. 72 din 28.03.2007, a apreciat proiectul strategic mondial “Ecopathomorphosis of Atherosclerosis, Pathobiology and Aging” (1990-2015), realizat de profesorul Vasile Anestiadi drept cea mai bună contribuție în imunomorfologia aterosclerozei.

Volumul „Pathomorphosis of Atherosclerosis” a fost înregistrat de ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ la 31.10.2008 ca piesă de patrimoniu nr. 1321174, iar ecobioremediul FP – EA, recent obținut, care inhibă ateroscleroza, reduce riscul cardiovascular, se încadrează optimal în imperativul mondial W-17 Novel Anti-Atherosclerosis treatment strategies. Altă lucrare monografică “Aterogeneza aspecte patobiologice” a fost apreciată de Prezidiul Academiei Medicale Ruse cu premiul academicianului A.I. Strukov ca cea mai valoroasă lucrare în acest domeniu.

Rezultatele investigațiilor sunt expuse în circa 700 de publicații: reviste de profil, surse de circuit internațional; diverse monografii: Атеросклероз артерий (1976), Атеросклероз и эластика артерий (1970), Энзимы артерий и атеросклероз (1973), Морфо-

генез атеросклероза (1982), Ультраструктурные основы атеросклероза артерий (1983), Поврежденный кардиомиоцит (1991), Начинаясь атеросклероз (1991), Атерогенез и иммунное воспаление (1997), Атерогенез (аспекты патобиологии) (2001), Atherosclerosis and Diabetes (2006), Pathomorphosis of Atherosclerosis (2008), Atherosclerosis and Aging (2013).

În calitate de raportor, coordonator, membru al comitetelor organizatorice, președinte, copreședinte, academicianul Vasile Anestiadi a reprezentat cu demnitate Republica Moldova la foruri științifice europene și mondiale la Moscova, Sankt Petersburg, Tokyo, Kiev, Valencia, Washington, Helsingor, Nice, Berlin, Roma, București, Praga, Paris, Istanbul, Lisboa, Montreal, Atena, Florența etc.

Ca savant recunoscut mondial devine exponent al International Academy of Pathology (Paris, 1980); membru de onoare al Asociației de Gerontologie și Geriatrie din România (1998); Senior Societas Pathologorum Europae (Berlin, 2001); membru al International Union of Angiology (Tokyo, 2001); membru de onoare al Academiei de Științe Medicale din România (2002); membru al Consiliului Științific al Societății de Gerontologie și Geriatrie din Euro-Asia (Moscova, 2005); membru al European Society of Pathology (Paris, 2005); membru Editorial board of Romanian Journal of Morphology and Embryology (2005) și Архив патологии (Moscova, 2012).

Activează, de asemenea, în rol de Președinte al Consiliului Societății Medicale din Republica Moldova, al Societăților: Știință (mun. Chișinău), de Patologie, Cardiologie, Gerontologie; Membru al Colegiului Ministerului Sănătății; Vicepreședinte al societății Irlanda-URSS; membru al Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei.

În funcția de rector al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, în decurs de aproape un sfert de secol, a organizat instruirea a circa 20000 de medici generaliști, pediatri, igienişti, stomatologi, farmacişti etc., care s-au afirmat ca excelenți profesioniști, ducând faima Alma Mater peste hotare.

Vasile Anestiadi a format o vastă pleiadă de savanți și profesioniști în biomedicină. Discipolii săi au devenit profesori, titulari de catedre, conducători de laboratoare și instituții fundamentale.

Ca președinte al Consiliului rectorilor Universităților din Republica Moldova (1977-1986), profesorul Vasile Anestiadi a implementat metodologia didacticii universitare moderne, a argumentat organizarea și construcția sanatoriilor și preventoriilor pentru studenți, a centrelor-model de odihnă și sport pentru studenți și profesori, a cluburilor de estetică etc.

În calitate de deputat și președinte al Comisiei

pentru ocrotirea sănătății, cultura fizică și asistență socială a Sovietului Suprem al RSSM, a contribuit substanțial la dezvoltarea Medicinii, Științei și Educației în republică, a pledat și a oficializat fondarea Institutului de Cardiologie la 20.10.1985.

În perioada exercitării obligațiilor de membru al Executivului municipiului Chișinău a solicitat și obținut 105 hectare de teren, unde a fost construit un campus al Universității de Medicină cu centre, institute, clinici și infrastructura adecvată.

În cele mai vitrege timpuri, a salvat de la devastare biserica „Sf. Nicolae” din Chișinău și de la o totală ruinare și dispariție legendara Mănăstire a lui Mihalcea Hâncu. Prin hotărârea CC al RSSM de la 11.07.1978, la inițiativa și insistența rectorului Vasile Anestiadi mănăstirea a fost trecută sub patronajul Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. Timp de opt ani, colectivitatea studentescă a muncit cu abnegație și a reînviat sfântul lăcaș.

Pentru merite deosebite și contribuție remarcabilă la dezvoltarea științei medicinale, învățământului superior medical și farmaceutic, precum și asigurarea sistemului național de sănătate cu cadre medicale și farmaceutice de înaltă competență, domnului Vasile Anestiadi i s-a acordat ordinul Drapelul Roșu de Muncă (1961, 1976); Insigna de Onoare (1971); Premiul de Stat (1977); ordinul Prietenia popoarelor (1981); Gloria Muncii (1996); Ordinul Republicii (2005); medalia S.I.Vavilov (1976); medalia 50 de ani de la Victorie (Ierusalim, 1999); Golden Fortune of International Academic Rating of popularity; medalia Dimitrie Cantemir (2003); 60 de ani ai AȘM (2006); Георгиевская медаль. Честь. Слава. Труд. IV степень № 420 (2003, Kiev); Rector de Onoare al Alma Mater (2008); Cetățean de Onoare al Baștinei (2011).

Și una din multele virtuți caracteristice ale academicianului Anestiadi a fost aspirația sa privind supraviețuirea spiritului poporului prin competență, știință, fertilitate sufletească. Spectrul atât de larg al activității sale se combina perfect cu o poziție socială principială de adevărat patriot al neamului nostru, cu dragostea de cultură, limba și istoria plaiului natal, tendința de a altoi neîncetat această dragoste generației tinere.

Dumnezeu să-l odihnească în pace. Iar noi să-i cinstim memoria.

Ababii Ion, rector al Universității de Medicină și Farmacie Nicolae Testemițanu, academician al AȘM;

Groppa Stanislav, academician coordonator al Secției Științe Medicale a AȘM, academician al AȘM.

Eremia Zota, membru corespondent al AȘM profesor universitar.